

**Aftale om omkostningsberegning
og betalingsmodeller
på social- og kommunikationsområdet
(Takstaftale)
mellem
kommunerne i Region Sjælland
og Region Sjælland**

**Gældende for takstberegningen i budget 2018
(Aftalen er under revision af økonomigruppen)**

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	4
Baggrund	4
Forsyningspligt.....	4
Finansiering	4
Takster	4
Beregning og betaling.....	4
Tilbud uden for styringsaftalen	4
Takstudvikling.....	4
2. Overordnede principper.....	5
Mindst mulig administration	5
Færrest mulige takster	5
Færrest mulige tillægsydelse.....	5
Anbefalinger fra KKR Sjælland – foreløbige indtil nye besluttet.....	5
3. Lovgrundlag	6
A. Lov om social service:.....	6
B. Sundhedsloven:	6
C. Folkeskoleloven:.....	7
D. Lov om specialundervisning for voksne:	7
Revisorerklæring.....	7
4. Betalingsmodeller.....	7
5. Takstbetaling	8
A. Generelt om takstberegning	8
B. Overordnede krav til beregningen	8
C. Takstberegningens elementer.....	8
Udgifter og indtægter, der er direkte henførbare til det enkelte tilbud:.....	8
Vedr. de brugerfinansierede ydelser	8
Direkte henførbare omkostninger.....	9
Kørselsudgifter.....	9
Indirekte udgifter.....	10
Administrations-udgifter i regionen	10

Administrations udgifter i kommunerne	10
Tilsyn i regionen og kommunerne	10
D. Finansiering af "tomgangsudgifter" i forbindelse med opbygning eller nedlukning af tilbud.....	11
E. Finansiering af generelle udviklingsomkostninger	11
F. Puljer	12
G. Udgifter vedr. styringsaftaleudarbejdelse	12
H. Afskrivninger på aktiver	12
I. Forrentning af aktiver	12
Kommunerne.....	12
Regionen.....	12
J. Tjenestemandspensioner	13
Driftsherren har fuldt ud afdækket tjenestemandforpligtelsen eksternt	13
Driftsherren er selvforsikret vedrørende tjenestemandforpligtelsen	13
Driftsherren har delvist afdækket tjenestemandforpligtelsen	13
K. Belægningsprocent.....	13
6. Tillægsydelser	13
7. Abonnementsbetaling	14
8. Objektiv finansiering.....	14
Bekendtgørelse om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v. (Bek.760 af 24/06/2014)	14
Bekendtgørelse om finansiering af visse ydelser og tilbud efter lov om social service samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner - (Bek.1674 af 16/12/2016, §§ 15-18, samt § 21)	14
9. Regulering for over- eller underskud.....	15
10. Driftsændringer og informationspligt.....	16
11. Betalingsforhold	17
Opsigelsesvarsler	17
12. Standardkontrakter	18
13. National Koordinationsstruktur og centrale udmeldinger	18
14. Taskforce ift. lukningstruede tilbud.....	18
15. Borgerens egenbetaling.....	19
16. Tællemetode ved aflastningstilbud til børn, unge og voksne	20
Bilag	20

1. Indledning

Baggrund

Kommunerne har den 1. januar 2007 overtaget myndighedsansvaret og finansieringen på social- og specialundervisningsområdet. Kommunerne har ansvaret for, at der er det nødvendige antal tilbud til stede enten i form af kommunens egne tilbud eller ved køb af pladser i private tilbud, regionale tilbud eller tilbud i andre kommuner.

Forsyningspligt

Regionerne har forsyningspligt over for kommunerne på en række områder. Regionsrådets forpligtelse fastlægges i en årlig Rammeaftale jf. § 6 i Serviceloven: "*Kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet indgår årligt en rammeaftale om faglig udvikling, styring og koordinering af de kommunale og regionale tilbud efter denne lov, som er beliggende i regionen. Rammeaftalen drøftes og suppleres efter behov*".

Tilbud med regional leverandørpligt, som er overtaget af beliggenhedskommunen, indgår i styringsaftalen.

Finansiering

De regionale omkostninger på social- og kommunikationsområdet finansieres fuldt ud af kommunerne, bortset fra visse særlige administrative opgaver og specialrådgivningsydelser, som regionen og VISO har indgået kontrakt om.

Takster

Styringsaftalen skal indeholde specificerede takster for kommunernes køb af pladser og individuelle ydelser i tilknytning hertil samt takster for specialrådgivningsydelser.

Beregning og betaling

Denne aftale fastsætter principper for omkostningsberegninger og betalingsmodeller på social- og kommunikationsområdet, som er omfattet af styringsaftalen. Der er enighed om, at alle udbydere på aftaleområdet anvender det samme regelsæt for omkostningsberegninger og betalingsmodeller.

Tilbud uden for styringsaftalen

Ud over de tilbud, der er omfattet af regional leverandørpligt kan kommunalbestyrelsen indgå en driftsaftale med regionsrådet, om at regionen driver døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for eget hjem, eller andre tilbud, der ligger i naturlig tilknytning til regionens opgaver. Sådanne aftaler er ikke omfattet af lovkravet om at indgå i styringsaftalen.

Tilsvarende driver kommunalbestyrelserne døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for eget hjem samt tilbud om specialundervisning, hvor der sælges pladser til andre kommuner.

Takstudvikling

Økonomigruppen afrapporterer årligt takstudviklingen både vedrørende budgettakster og regnskabstakster.

Det henstilles til de enkelte driftsherrer, at underskud søges minimeret løbende med henblik på en begrænsning af overførslen af underskud fra år til år.

2. Overordnede principper

Som udgangspunkt er takstaftalen udarbejdet ud fra følgende principper:

Mindst mulig administration

Der lægges vægt på, at systemet skal være gennemsigtigt og let at administrere for kommuner, institutioner og region. Det indebærer bl.a., at de enkelte takster så vidt muligt omfatter et så bredt felt af ydelser, at hyppige forhandlinger om enkeltydelser undgås.

Færrest mulige takster

Der lægges vægt på, at den enkelte bruger af tilbud, som er omfattet af styreaftalen, ofte har et meget svingende funktionsniveau og deraf følgende behov for bistand, pleje eller omsorg. Det er derfor vigtigt, at takststrukturen udformes på en sådan måde, at det giver det enkelte tilbud mulighed for en fleksibel ressourceudnyttelse. Der fastsættes en takst for de enkelte målgrupper. Det betyder, at der i samme tilbud, som omfatter flere målgrupper, fastsættes flere takster.

Færrest mulige tillægsydelser

Der lægges vægt på, at taksten dækker de ydelser, som tilbuddets målgruppe har behov for pædagogisk, behandlingsmæssigt m.v. Behov for tillægsydelser vil derfor ikke forekomme ofte. Der tages stilling til omfanget af tillægsydelsen ved visitationen.

Anbefalinger fra KKR Sjælland – foreløbige indtil nye besluttes

KKR Sjælland tiltrådte 13/6 2015 en bredere flerårig strategi i forhold til at arbejde med styring af takst- og udgiftsudvikling og herunder at:

1. Der gennemføres en nærmere takstanalyse på målgruppeniveau
2. "Takstinstrumentet" i form af henstilling over for sælgerkommunerne om given procent takstreduktion ikke anvendes i 2017, men at KKR Sjælland i stedet opfordrer alle kommuner til at sikre et målrettet arbejde for konstant driftsoptimering med den hensigt at reducere taksterne på de takstbelagte institutioner og stram udgiftsstyring generelt, herunder ved køb hos private udbydere
3. Der sker en opfølgning på dette en gang om året. Den nærmere form for dette forelægges KKR Sjælland i september måned 2016
4. KKR Sjælland besluttede, at datagrundlaget fremover opdateres en gang om året og danner grundlag for løbende, fælles ledelsesinformation.

KKR Sjælland anbefaler kommunerne, at der i en flerårig periode fra 2017-2020:

1. Gennemføres nærmere analyser af takster pr. målgrupper frem for på kommuneniveau med henblik på at få mere relevant viden om takstudviklingen og sammenhængen mellem pris, indhold og kvalitet end tidligere takstanalyser har givet mulighed for. Det foreslås, at der igangsættes analyser for følgende mulige bud på målgrupper (autister, udviklingshæmmede, sindslidende, senhjerneskedede, fysisk handicappede, hjemløse, voldsramte kvinder, alkoholmisbrugere, stofmisbrugere, idet det vil blive afklaret nærmere på administrativt niveau).

2. Samarbejdes om effektiviseringstiltag i en fortsat analyse/vidensdelingsproces suppleret med årlige redegørelser fra de enkelte kommuner til KKR (fællesskabet) om, hvad den enkelte kommune har gjort for at bidrage til en effektiv udvikling på det samlede udgiftsområde.

3. Gennemføres en løbende, kritisk refleksion i hver kommune med afsæt i analyserne og spørgsmål fra KORA med det formål, at den enkelte kommune anvender resultaterne til at optimere deres egen drift.

4. Fortsættes med markedsafprøvning/konkurrenceudsættelse som et spor til sikring af en effektiv prissætning for ydelserne, og i forlængelse heraf at de enkelte kommuner generelt fremmer effektfokus og gennemsigtighed ved at opstille klare krav og effektmål, når der købes ydelser hos eksterne leverandører.

KKR Sjælland tiltrådte 20. marts 2012 følgende 3 punkter som en anbefaling til kommunerne:

- En beslutning om en fortsat overvågning af takst- og udgiftsudviklingen via de halvårslige tilbagevendende analyser
- En anbefaling til de enkelte kommuner om at tilstræbe en så høj belægningsprocent som muligt
- En anbefaling til den enkelte kommune, om at minimere overførslen af underskud fra år til år

3. Lovgrundlag

Denne aftale om omkostningsberegninger og betalingsmodeller omfatter følgende love og tilbud:

A. Lov om social service:

- Beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud, §§103-104.
- Midlertidige botilbud, § 107, stk. 2.
- Længerevarende botilbud, § 108.
- Kvindekrisecentre, forsorgshjem mv., §§ 109-110.
- Særlige dag- og klub-tilbud, §§ 32 og 36,
- Døgninstitutioner og for børn og unge med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne og sikrede døgninstitutioner til børn og unge, § 67 stk. 2 og 3.
- Behandling af stofmisbrugere, § 101.
- Støtte til hjælpemidler, § 112.
- Specialrådgivningsydelser, der udgår fra den indholdsmæssige opgavevaretagelse i regionale tilbud, §§10-12.
- Tilbud omfattet af § 5, stk. 4 (serviceydelser til personer med længerevarende ophold i boliger til personer med betydelig og varig fysisk og psykisk funktionsevne efter lov om almene boliger mv.)

B. Sundhedsloven:

- Behandling for alkoholmisbrug, § 141.
- Lægelig behandling for stofmisbrug, § 142.

C. Folkeskoleloven:

- Specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 20 stk. 3 (lands- og landsdelsdækkende tilbud).
- Kommunal specialundervisning efter § 20 stk. 2.

D. Lov om specialundervisning for voksne:

- Specialundervisning for voksne § 1, stk. 3 (regionale tilbud til personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder).

Efter serviceloven er udgangspunktet for den kommunale finansiering takstbetaling for den enkelte plads. Ud over taksten skal der kunne differentieres i forhold til specielle behov. Taksterne beregnes på basis af omkostningsprincippet.

KL og Amtsrådsforeningen har i oktober 2005 udsendt en fælles vejledning om omkostningsberegning og betalingsmodeller på social- og kommunikationsområdet.

Der er enighed mellem kommunerne i Region Sjælland og Region Sjælland om, at denne vejledning lægges til grund for nærværende aftale.

Revisorerklæring

Indenrigs- og Socialministeriet har i bekendtgørelse nr. 1305 af 15. december 2009 fastsat regler for opgørelse af taksterne.

Dette indebærer blandt andet at betalingskommunen indhenter en revisionspåtegnet takstberegning udarbejdet af kommunen eller regionen, der har driftsansvaret for det benyttede tilbud efter §§ 109 og 110 i lov om social service.

Der opfordres til, at revisorerklæringen gøres tilgængelig på tilbudsportalen under det enkelte tilbud.

4. Betalingsmodeller

Betalingsmodeller angiver de konkrete måder, hvor der afregnes for konkrete ydelser på et tilbud.

Den overvejende måde for afregning sker via takstbetaling.

Der opereres med følgende betalingsmodeller:

- Traditionel takstbetaling.
- Afregning for tillægsydelser
- Abonnements- eller kontrakt betaling.
- Objektiv finansiering

Det er en forudsætning for betalinger mellem to myndigheder, at der indgås en skriftlig betalingsaftale, som indeholder en stillingtagen til basistakster og tillægsydelser.

5. Takstbetaling

A. Generelt om takstberegning

Den traditionelle takstbetaling udgør en takst for et tilbud opgjort enten som en døgntakst eller dagstakst.

Sammenlignelige tilbud skal kunne sammenlignes på priserne. Administrationen af takstsystemet skal være enkel men samtidig give mulighed for den nødvendige differentiering. Takstsystemet skal være gennemsigtigt.

Taksten beregnes som: Takstberegningsgrundlaget/den forudsatte belægningsprocent for tilbuddet/365 (366 dage ved skudår).

For at sikre ensartede og gennemsigtige konkurrencevilkår gælder de samme regler for omkostningsberegninger for alle udbydere inden for aftalens område.

I bilag 1 findes en model for takstberegning

I bilag 2 findes en model for takstberegning af § 85

B. Overordnede krav til beregningen

Efter omkostningsprincippet indregnes tilbuddets driftsudgifter, udgifter til udvikling af tilbuddene samt tilsyn, henførbare administrative udgifter, afskrivning og forrentning på anlægsaktiver (bygninger og tekniske anlæg) samt opsparing til fremtidige pensionsforpligtelser til tjenestemænd. Endelig indgår hensættelse til feriepengeforpligtelsen i opgørelsen over de samlede udgifter.

Socialministeriet har udsendt en vejledning af 3. marts 2006 om styreaftaler mv. på det sociale område og almene ældreboliger, som kan anvendes i specifikationen af takstberegningsgrundlaget.

C. Takstberegningens elementer

Udgifter og indtægter, der er direkte henførbare til det enkelte tilbud:

Direkte henførbare udgifter og indtægter defineres som de udgifter og indtægter, der er budgetteret på det enkelte tilbud. Det bemærkes, at budget til eventuelle tillægsydelser beregnes særskilt. De direkte udgifter og indtægter omfatter følgende områder:

- Lønudgifter: bruttoløn med fradrag for refusion vedr. sygdom, barsel og lignende (inklusive udgifter til vikarbureau eller lignende)
- Udvikling: uddannelse af personale, køb af eksterne serviceydelser.
- Udgifter til administration på institutionen.
- Indtægter: salg af ydelser eller lignende.
- Indtægter fra beboerne
- Øvrige udgifter og indtægter

Spørgsmålet om anvendelse af puljer beskrives i afsnit H.

Vedr. de brugerfinansierede ydelser

Der skelnes mellem to typer af ydelser:

- Frivillige ydelser (kost, rengøring, mv.)
- Husleje

De frivillige ydelser tilbydes uanset boform (SL § 108, eller almene boliger). Ydelserne er kendetegnet ved, at de prisfastsættes ud fra et omkostningsprincip (udgifterne skal dækkes fuldt ud, og hviler dermed i sig selv). På de tidligere amtskommunale institutioner afholdtes udgiften til ydelserne over institutionsdriften – ligesom indtægten tilgik institutionen. Nettopåvirkningen på takstberegningsgrundlaget er derfor 0, idet udgift og indtægt opvejer hinanden.

Husleje, opkræves på § 108-institutioner.

Opkrævningen foretages af driftsherren og indgår i takstberegningsgrundlaget som en generel indtægt.

Størrelsen af betalingen varierer fra beboer til beboer ud fra værelsesstørrelse og beboernes indkomstmæssige forhold.

Direkte henførbare omkostninger

Det enkelte tilbud vil have en række omkostninger, som ikke indgår i det traditionelle udgifts- og indtægtsbudget. Der er tale om:

- Afskrivning af kapitalapparatet (bygninger og tekniske anlæg),
- Forrentning af lån/kapital,
- Hensættelse til pension for ansatte tjenestemænd,
- Hensættelse af feriepengeforpligtelse.

Er driftsherren ikke ejer af grund og bygninger indregnes de faktiske huslejeudgifter, som alternativ til afskrivning og forrentning af kapitalapparatet.

Omkostningerne beregnes konkret for det enkelte tilbud. Beregning af disse omkostninger fremgår af afsnittene J, K og L.

Kørselsudgifter

I Socialministeriets bekendtgørelse nr. 483 af 19.5.2011 anføres det, at kommunen skal afholde udgiften til befordring for personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der er visiteret til aktivitets- og samværstilbud.

Udgifterne til befordring må ikke indregnes i taksten.

Udgifterne til befordring skal derfor så vidt muligt afregnes individuelt og i overensstemmelse med de faktiske omkostninger. Individuelt tilrettede hjælpemidler opkræves også særskilt da der er tale om en individuel foranstaltning.

I tilfælde, hvor der ikke er tale om en særlig individuel foranstaltning opkræves befordringsudgiften via taksten. Hermed efterkommes princippet om, at der altid skal vælges den letteste administrative løsning og at taksten skal indeholde et så bredt felt af ydelser som muligt.

Det er tilladt at anvende forholdstal og gennemsnit i forbindelse med opgørelsen af omkostningerne til befordring.

Indirekte udgifter

Indirekte udgifter defineres som administrative udgifter, der knytter sig til driften af institutionerne, og som er budgetteret på konto 6 for det kommunale budget og regnskab og konto 4 for regionerne.

Indirekte udgifter omfatter en andel af centraladministrationens udgifter til personale, IT mv.

Disse kan deles op i følgende undergrupper:

- Administrationsudgifter, der er direkte henførbare til social- og kommunikationsområdet som helhed, herunder tilsyn.
- Generelle administrationsudgifter, hvoraf en andel skal tillægges takstberegningsgrundlaget.

Administrations-udgifter i regionen

Hvad angår regionens udgifter, skal der i opgørelsen af administrationsudgifter, der er direkte henførbare til social- og kommunikationsområdet indgå indtægt vedr. bloktilskud på hovedkonto 01. Læs mere herom i afsnit G.

De generelle udgifter til administration, hovedkonto 4, skal være fordelt på regionens tre opgaveområder.

Der udarbejdes faste fordelingsnøgler for de omkostninger, der ikke er direkte henførbare til social- og specialundervisningsområdet. På baggrund af disse fordelingsnøgler beregnes et samlet procenttillæg, som tillægges takstberegningsgrundlaget for såvel kommunale som regionale tilbud.

Ved en samlet opgørelse af regionens administrationsudgifter på hovedkonto 2 fås et samlet administrationstillæg, som tillægges de under punkt C nævnte udgifter og indtægter.

Administrations udgifter i kommunerne

Kommunerne fordeler sædvanligvis ikke fællesudgifter ved kommunens ledelse, ejendomsomkostninger

IT m.v. til driftsområderne, og er ikke på samme måde som regionerne underlagt et krav herom. De samlede fællesudgifter kan derfor ikke udledes af kommunernes bogføring på samme måde som i Regionen.

Ved beregning af aconto taksten fastsættes administrationsoverhead til 4 % af institutionens samlede nettodriftsomkostninger.

Tilsyn i regionen og kommunerne

Den nye tilsynsenhed dækkende Region Sjælland og kommunerne i region sjælland fører tilsyn med kommunale tilbud og private tilbud, hvor der er indgået driftsoverenskomst. Dette er typisk en del af de ovenfor nævnte administrations-udgifter.

Omkostningerne ved tilsynet skal indregnes i taksterne. Beregningerne baseres på en opgørelse over personaleforbrug ved løsning af opgaven, tillagt omkostninger ved kørsel, kurser og lignende. Herudover beregnes en standard for omkostninger til husleje, IT mv.

Andelen vedr. tilsyn indgår i ovennævnte beregnede administrationsoverhead

D. Finansiering af "tomgangsudgifter" i forbindelse med opbygning eller nedlukning af tilbud

Finansiering af omkostninger i forbindelse med opbygning eller nedlukning af tilbud skal ske på en fornuftig, økonomisk og faglig forsvarlig måde.

Aftaler om opbygning af tilbud indgås i forbindelse med den årlige styringsaftale.

Driftsherren har ansvaret for en eventuel nedlukning af tilbud. Dette skal finde sted så hurtigt som muligt. I den forbindelse orienterer driftsherren i styringsaftaleregion.

Ved etablering af nye tilbud finansieres efter følgende model:

Indkøringsudgifter, der ikke skal forrentes og afskrives, fordeles mellem brugerkommunerne i startåret samt efterfølgende kalenderår. Den konkrete fordelingsperiode aftales i forbindelse med tilbuddets etablering.

Som indkøringsudgifter defineres udgifter afholdt inden der indskrives brugere samt forskellen mellem a conto taksten og den faktiske takst, såfremt der er lav belægning i indkøringsperioden.

Et beregningseksempel findes i bilag 3.

Ved nedlæggelse af tilbud finansieres efter følgende model:

Fra det tidspunkt, hvor et tilbud besluttet nedlagt, betaler brugerkommunerne normal takst frem til lukningstidspunktet. Merudgifter i forhold til a conto taksten som følge af lukningen fordeles mellem brugerkommunerne i det fulde kalenderår før beslutningen træffes, hvor beslutning om lukning tages og fordeles på grundlag af de enkelte kommuners belægningsmæssige andel i det fulde kalenderår. Ved betaling af a conto takst i lukningsperioden opnår man, at tilbuddet kan anvendes af nye kommuner i lukningsperioden uden risiko for at skulle betale en andel af merudgifter som følge af vigende belægning eller andre forhold som følge af lukningen.

Ovenstående betyder helt konkret, at når der er truffet beslutning om at tilbud A nedlægges pr. 31. december 2010, betaler brugerkommunerne a conto takst i 2010, og der vil blive foretaget efterregulering over for brugerkommunerne i 2011. Efterreguleringen foretages i forhold til den belægningsmæssige andel, kommunerne havde i 2009. Eventuelle lukningsudgifter, bogført i regnskabsår 2011 samt det akkumulerede over/underskud vedrørende tidligere år, medtages i reguleringen, som derfor først kan ske når alle posteringer er bogført. Fordelingen af nedlukningsudgifterne skal være upåvirkede af overvejelserne om nedlukning. Dvs. belægningen året før nedlukningen er kendt danner grundlag for fordeling af nedlukningsomkostninger.

Et beregningseksempel findes i bilag 4.

E. Finansiering af generelle udviklingsomkostninger

Region Sjælland og kommunerne i Region Sjælland er enige om at prioritere udvikling af nye ydelser og tilbud. Omkostninger ved udvikling af nye ydelser eller tilbud, der ikke kan knyttes

til en eksisterende ydelse, indregnes ikke i taksten for de eksisterende ydelser. I stedet indgår en eventuel pulje til finansiering af udviklingsomkostninger i styringsaftalen.

F. Puljer

Som anført i afsnit C skal alle udgifter og indtægter budgetlægges og dermed henføres til den enkelte institution. Driftsherren har dog mulighed for, af hensyn til en smidig institutionsdrift, i begrænset omfang at oprette puljer til senere udmøntning. Der peges på følgende områder, hvor kommunerne ofte opererer med tværgående puljer: fravær (barsel), udvendigt vedligehold, uddannelse, forsikringer.

Det puljebeløb, som indregnes i takstberegningsgrundlaget skal fremgå specifikt af budgettet. De faktiske omkostninger skal fremgå af institutionerne/tilbuddenes regnskaber.

G. Udgifter vedr. styringsaftaleudarbejdelse

Næstved kommune har visse særlige administrative opgaver, som ikke påhviler andre kommuner/Regionen. Alle kommuner/Regionen modtager bloktilskud til dækning af disse udgifter, hvorfor Næstved kommune sender regning til de øvrige for løsning af opgaverne, ud fra en fordeling som er godkendt i KKR.

H. Afskrivninger på aktiver

Afskrivninger baseres på de senest opgjorte værdier der er optaget i driftsherrens balance, opgjort ud fra driftsherrens regnskabspraksis.

Afskrivningen foretages lineært over afskrivningsperioden. Der foretages ikke afskrivning på grunde, der således i beregningsteknisk henseende er at betragte som afdragsfrie lån.

Om- og tilbygninger samt vedligeholdelsesudgifter mv. skal følge principperne i driftsherrens omkostningsregnskab.

I. Forrentning af aktiver

Forrentning af aktiver opgøres på grundlag af driftsherrens budget- og regnskabssystemer.

Kommunerne

Kommunerne kan anvende markedsrenten eller alternativt kan der tages udgangspunkt i den af

Danmarks Statistik beregnede effektive obligationsrente for samtlige serier ultimo december i det pågældende regnskabsår.

Regionen

Region Sjælland anvender markedsrenten ved beregningen af a conto takster. Beskrivelsen forefindes i budget- og regnskabssystem for regioner.

Forrentningen indregnes med forrentningsprocenten af aktivets bogførte værdi ved årets begyndelse.

Forrentningen indregnes direkte i takstberegningen for det tilbud, forrentningen vedrører. Forrentningen tilgår den myndighed (Region eller kommune), der står som ejer af de anlæg, der

Indgår i forrentningen, uanset om forrentningen modsvares af betalte renteudgifter.

J. Tjenestemandspensioner

Omkostninger til dækning af tjenestemandspensioner skal finansieres via takstopkrævninger på de enkelte tilbud.

Den konkrete indregning kan ske på flere forskellige måder afhængig af driftsherrens politik på området dvs. om driftsherren er selvforsikret på tjenestemandsområdet, eller om driftsherren helt eller delvist har afdækket tjenestemandsforsikringsforpligtelsen forsikringsmæssigt.

Driftsherren har fuldt ud afdækket tjenestemandsforsikringsforpligtelsen eksternt

I denne situation vil præmien til den forsikringsmæssige afdækning være indeholdt i de budgetterede driftsudgifter, og derigennem være finansieret af den beregnede dagstakst. Ved anvendelse af denne løsning er forpligtelsen afdækket fuldt ud, idet tjenestemanden på pensioneringstidspunktet modtager pension via pensionselskabet.

Driftsherren er selvforsikret vedrørende tjenestemandsforsikringsforpligtelsen

Hvis driftsherren er selvforsikrende tillægges tjenestemandslønningerne 20,3 % ved takstberegningen, svarende til den andel, der i henhold til Budget og regnskabssystemet for regioner skal hensættes til tjenestemandspensioner.

Driftsherren har delvist afdækket tjenestemandsforsikringsforpligtelsen

Præmien til den delvise forsikringsmæssige afdækning medtages i de budgetterede driftsudgifter, og er derigennem finansieret af den beregnede dagstakst.

Den del af tjenestemandsforsikringsforpligtelsen som ikke er afdækket forsikringsmæssigt medtages i beregningsgrundlaget efter principperne som anført ovenfor under B, idet der beregnes en forholdsmæssig andel, således at tillægget altid vil være lavere end 20,3 %.

K. Belægningsprocent

For hvert enkelt tilbud fastlægger driftsherren belægningsprocenten, som indgår i takstberegningen.

Det forudsættes, at belægningsprocenten fastsættes ud fra ønsket om, at forskellen mellem den budgetterede belægning og den faktiske belægning er mindst muligt.

Ved takstberegningen skal de sidste 2 års belægningsprocenter oplyses.

6. Tillægsydelse

Tilbuddenes basisydelser vil typisk dække brugerens behov, men der skal være mulighed for at tilrettelægge en mere individuel og differentieret indsats ved enkelte brugeres særlige behov, når dette behov afviger væsentligt fra gennemsnittet.

Tillægsydelser kan bestå i særlige ydelser i forbindelse med ophold på social institution eller rådgivningsydelser af administrativt eller behandlingsmæssig karakter.

Der beregnes faste timetakster for disse tillægsydelser, som baseres på de direkte omkostninger samt andele af de indirekte omkostninger. Omfanget af indsatsen aftales individuelt mellem den myndighed, der leverer ydelsen og den der modtager. Se bilag 2, eksempel på beregning af § 85.

7. Abonnementsbetaling

For tilbud/ydelser hvor der kræves en fast kapacitet, men hvor efterspørgslen i sagens natur kan svinge en del, kan der aftales en abonnementsbetaling. For egentlige rådgivningsydelser anvendes således en abonnementsordning i form af objektiv finansiering for den/de kommuner, der ønsker at trække på en anden kommunes ydelser.

Vedrørende tale-høre-synsområdet indgås særskilte bilaterale aftaler mellem udbyderne og køberkommunerne.

Aftalerne konkretiseres som forskellige modeller med mulighed for kombinationer mellem leveringsaftaler og takster.

8. Objektiv finansiering

Ifølge de gældende bekendtgørelser skal der være objektiv finansiering på følgende områder:

Bekendtgørelse om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v. (Bek.760 af 24/06/2014)

Synscenter Refsnæs Skole og Børneskolen på Filadelfia, Epilepsi-elever

Udgifterne dækkes af en takst, der reduceres med en objektiv finansiering. Den objektive finansiering afholdes af de kommuner, der har mulighed for at benytte det pågældende undervisningstilbud. Taksten fastsættes pr. kalenderdag pr. person.

Den objektive finansiering udgør 10 % af taksterne, dog således at hvis taksten er højere end 1.275 kr. (2015 takst) udgør den 25 % af det overskydende beløb. Beløbet reguleres årligt, første gang den 1. januar 2015.

Synscenter Refsnæs Rådgivning, Materialelaboratoriet:

Den objektive finansiering udgør 100 % af udgifterne. Det budgetterede takstgrundlag opkræves Aconto, og opkrævningen korrigeres året efter iht. regnskab.

Den objektive finansiering skal opkræves overfor alle landets kommuner på grundlag af antallet af børn og unge under 18 år. Den skal betales kvartalsvis forud, med mindre andet aftales mellem regionsrådet og kommunalbestyrelsen.

Bekendtgørelse om finansiering af visse ydelser og tilbud efter lov om social service samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner - (Bek.1674 af 16/12/2016, §§ 15-18, samt § 21)

Bakkegården og Stevnfortet:

Finansiering og beregningsgrundlag:

§ 15. Driften af de sikrede døgninstitutioner, jf. lov om social service § 66, stk. 1, nr. 6, finansieres ved:

- 1) opkrævning af en beregnet takst, jf. § 16, for anbringelser omfattet af lov om social service § 63 b, stk. 2, nr. 1-3, og § 63 c, stk. 2,
- 2) opkrævning af en fast takst, jf. § 17, for anbringelser omfattet af lov om social service § 63 b, stk. 2, nr. 4-6, og

3) opkrævning af objektiv finansiering, jf. § 18, for øvrige omkostninger vedrørende driften af den sikrede døgninstitution for anbringelser omfattet af lov om social service § 63 b, stk. 2, nr. 4-7.

§ 16. Driftsherren skal fastsætte en takst for ophold efter lov om social service § 63 b, stk. 2, nr. 1-3, og § 63 c, stk. 2.

Stk. 2. Taksten, jf. stk. 1, fastsættes af driftsherren på baggrund af beregningsgrundlaget, jf. § 2, og det samlede antal pladser på den sikrede døgninstitution.

Stk. 3. Taksten skal beregnes for et år ad gangen og danner udgangspunkt for den konkrete aftale mellem kommunalbestyrelsen og driftsherren om ydelse og pris.

§ 17. Kommunerne betaler på baggrund af antal opholdsdage en takst på 1.423.132 kr. årligt (PL 2017) for unges ophold i sikrede døgninstitutioner, når ophold sker efter lov om social service § 63 b, stk. 2, nr. 4-6, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Der opkræves ikke takst efter stk. 1 for børn og unge, der har processuelt ophold her i landet, og for børn og unge, der ikke har lovligt ophold her i landet. For børn og unge omfattet af 1. pkt. finansieres opholdet i den sikrede døgninstitution alene ved objektiv finansiering, jf. § 15, stk. 3.

Stk. 3. Satsen efter stk. 1 reguleres årligt med satsreguleringsprocenten.

§ 18. Den objektive finansieringsandel, jf. § 15, nr. 3, fastsættes som den andel af beregningsgrundlaget, jf. § 2, der ikke dækkes af forventede indtægter fra opkrævning af takst efter §§ 16 og 17.

Stk. 2. Den objektive finansieringsandel fordeles mellem landets kommuner efter antallet af 15-17-årige, der bor i de enkelte kommuner pr. 1. januar i året forud for driftsåret.

Kofoedsminde:

§ 21. Driften af den sikrede boform Kofoedsminde, Region Sjælland, for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse, skal have ophold på en sikret afdeling i et botilbud efter § 108 i lov om social service, finansieres ved objektiv finansiering.

Stk. 2. Den objektive finansiering, jf. stk. 1, fastsættes af driftsherren på baggrund af beregningsgrundlaget, jf. § 2.

Stk. 3. Udgifterne til den objektive finansiering fordeles mellem landets kommuner efter det samlede folketal i den enkelte kommune pr. 1. januar i året forud for driftsåret.

Stk. 4. Den objektive finansiering opkræves senest inden udgangen af 1. kvartal i driftsåret. Et eventuelt over- eller underskud på den objektive finansiering i forhold til det endelige regnskab indregnes i beregningsgrundlaget for efterfølgende år, jf. reglerne i §§ 3-7.

9. Regulering for over- eller underskud

I bekendtgørelse om finansiering af visse ydelser og tilbud efter lov om social service samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner, BEK. nr. 1674 af 16. december 2016, står i § 4-7:

at et overskud på op til 5 % kan opspares eller hensættes til senere brug. Alle overskud ud over hensatte midler (max. 5 %) skal indregnes i taksten for det enkelte tilbud. Hensatte midler kan bruges på det enkelte tilbud eller øvrige tilbud omfattet af rammeaftalen. Hensatte overskud skal anvendes indenfor 5 år efter det år, overskuddet vedrører.

at et underskud op til 5 % kan ikke indregnes i taksten men skal dækkes af hensatte midler fra eget eller andre tilbud omfattet af rammeaftalen. Underskud over 5 % indregnes i taksten

senest 2 år efter.

I Region Sjælland er der aftalt følgende:

Beregning af over- og underskud på takstregnskabet for tilbuddet

Over- og underskud opgøres ved at sammenholde tilbuddets samlede omkostninger med faktisk realiseret takstindtægter.

Beregningen af underskud der ikke kan opkræves (op til 5 %) og overskud der hensættes (max. 5 %) foretages på baggrund af de realiserede takstindtægter for tilbuddet.

Der kan hensættes op til 5 % af de realiserede takstindtægter. De kan anvendes til (indenfor 5 år efter det år hvor overskuddet er opstået) som det fremgår af nedenstående:

- at dække det enkelte tilbuds fremtidige underskud
- at dække andre tilbuds (indenfor rammeaftalen) aktuelle eller fremtidige underskud
- at dække udgifter til effektivisering, kvalitetsudvikling eller lignende for tilbud indenfor rammeaftalen

Forbrug af hensatte midler sker efter FIFO-princippet (first in first out), således at de ældste hensættelser forbruges først.

10. Driftsændringer og informationspligt

Den enkelte driftsherre har ret til at ændre driften, herunder også pladstal, med +/-20 % i henhold til styringsaftalens bestemmelser, i det Socialtilsynets godkendte antal pladser skal følges jf. afsnit nedenfor. Det er et krav, at en driftsherre informerer eksterne købere af pladser, før udsvingene når 10 %. Hensigten er at imødegå økonomiske problemer før de bliver store.

Fra 2014 er antallet af pladser reguleret i lov om Socialtilsyn, idet etablering og nedlukning af pladser skal ske i henhold til godkendelse fra Socialtilsynet.

Socialtilsynet godkender sociale tilbud med det antal pladser, som tilbuddet ønsker at blive godkendt til, og som der er fysiske rammer til. Det anbefales, at tilbuddene søger godkendelse til det maximale antal, som der er boliger til. Hvis et tilbud er godkendt til 10 pladser, men reelt har plads til 14 borgere, skal der søges om en væsentlig ændring til godkendelsen, hvis man efterfølgende ønsker at benytte de ekstra 4 pladser.

Hvis tilbuddene efterfølgende vælger (inden for rammeaftalen) kun at budgettere med et mindre antal pladser, end de er godkendt til, skal denne budgettering indsendes til socialtilsynet. Hvis tilbuddet så efterfølgende indskriver flere borgere, end der er budgetteret, vil dette ikke betyde noget for socialtilsynets godkendelse, så længe tilbuddet holder sig inden for det pladsantal, som socialtilsynet har godkendt tilbuddet til. Hvis der dog ønskes en permanent lukning af et antal pladser, skal der søges om en væsentlig ændring af godkendelsen, som skal godkendes af socialtilsynet.

Eksempel:

Tilbuddet er godkendt til 20 pladser. Man forventer kun at have belægning på 15 pladser, og der indsendes budget i henhold til dette. Hvis tilbuddet får indskrevet 17 borgere, skal der ikke

indsendes nyt budget. Men tilbuddet må aldrig indskrive mere end de 20 borgere, som det er godkendt til.

Ovenstående gælder for alle tilbud godkendt af socialtilsynet – uanset dets status i rammeaftalen/styringsaftalen.

11. Betalingsforhold

Kommuner der køber ydelser i anden kommune eller i regionen indgår en skriftlig betalingsaftale med driftsherren.

Betalingsaftalen skal indeholde alle nødvendige detailoplysninger til brug for afregningen. Der lægges vægt på, at betalingsaftalen tilpasses således at den kan anvendes ved indberetning til det eller de afregningssystemer kommunen og regionen anvender. Betalingsaftalen skal således som minimum omfatte:

- information om hvem der er handlekommune samt hvem der er betalingskommune,
- oversigt over de enkelte ydelser, herunder bevillingsparagraf, der indgår i tilbuddet,
- bevillingsomfanget for de enkelte ydelser,
- startdato og priser for de enkelte ydelser,
- opsigelsesvarsel.

Aftale om ændringer i et aftalt tilbud indgås ligeledes skriftligt.

Betalingsaftalen indgås mellem handlekommunen og driftsherren. I de tilfælde der er anden betalingskommune skal denne myndighed afregne efter den indgåede betalingsaftale. Handlekommunen sender kopi af betalingsaftalen til betalingskommunen.

Betalingsperioden er normalt fra startdato til ophørsdato plus et evt. opsigelsesvarsel. Startdatoen svarer til første dag borgeren modtager ydelsen, og ophørsdatoen til sidste dag borgeren modtager ydelsen.

Opsigelsesvarsler

Opsigelsesvarsel er løbende måned plus 30 dage, medmindre andet er aftalt. Der henvises i øvrigt til de to obligatoriske standardkontrakter for hhv. voksenområdet og børneområdet som er vedlagt styringsaftalen og som skal anvendes ved køb og salg mellem kommuner i Region Sjælland og ved køb fra private udbydere.

Ved dødsfald ophører betaling af taksten efter løbende måned plus 30 dage. Egenbetaling for boligen indgår i skifterettens bestemmelse om boets behandlingsmåde.

fregningsproceduren

Afregning sker månedsvis bagud med mindre andet er fastsat ved lov. Driftsherren sender månedlige afregninger til betalingskommunerne. Fristen for betaling fastsættes til 30 dage. Det bemærkes, at betalingerne kan automatiseres via PBS. Senere betalinger end 1 måned påføres morarenter. Region Sjælland anvender ikke den nævte praksis om påførsel af morarenter.

Betalingskommunen kan ikke regulere i den fremsendte regning. Regningen betales uanset enighed om regningens størrelse. Er der uenighed om regning meddeles dette driftsherren, hvorefter det er driftsherren der skal foretage de nødvendige berigtigelser i kommende afregning. Dette princip er nødvendigt, hvis afregningssystemerne skal fungere effektivt.

12. Standardkontrakter

Styregruppen for rammeaftalen har med udgangspunkt i kontraktforslag fra KL udarbejdet standardkontrakter for børneområdet og for voksenområdet som er vedlagt i bilag til styringsaftalen. Standardkontrakterne er obligatoriske og skal derfor anvendes af kommunerne ved indgåelse af aftaler om køb og salg af pladser mellem kommuner inden for Region Sjælland og ved køb af pladser fra private tilbud/udbydere. Det anbefales ligeledes at standardkontrakterne anvendes ved indgåelse af aftaler om køb og salg mellem kommuner i region Sjælland og kommuner uden for region Sjælland.

13. National Koordinationsstruktur og centrale udmeldinger

Lov om ændring i lov om social service (opfølgning på evaluering af kommunalreformen) etablerer en ny dialogbaseret national koordinationsstruktur og vidensopbygning på det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde som forankres i Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen skal følge udviklingen i tilbud, målgrupper og indsatser og får:

- Kompetence til at udmelde målgrupper eller særlige indsatser som kommunalbestyrelserne skal forholde sig til i forbindelse med de årlige rammeredegørelser.
- Beføjelse til at anmode kommunalbestyrelserne om at foretage en fornyet behandling af indsatsen ift de centralt udmeldte målgrupper og indsatser.
- Beføjelse til at meddele driftspålæg, som indebærer at en kommune eller region pålægges et driftsansvar. Dette dog kun undtagelsesvist i helt særlige tilfælde
- I sidste ende kan træffe afgørelse om en finansieringsmodel

Socialstyrelsen har pr. 1/11 2015 udsendt central udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser, som kommunerne skal forholde sig til og som indgår i den eksisterende rammeaftaleorganisering.

Rammeaftalesekretariatet varetager indsamlingen af data fra kommunerne og afrapporterer til Socialstyrelsen i forbindelse med rammeaftalen.

14. Taskforce ift. lukningstruede tilbud

- Procedure for sociale tilbud med regional betydning, der har behov for særlig opmærksomhed

Hvis et tilbud er truet eller potentielt truet følges følgende procedure:

1. Indstilling af ønske om særlig opmærksomhed for et tilbud til styregruppen

Kommune/region henvender sig til Styregruppen, med beskrivelse af behovet for særlig opmærksomhed inklusiv økonomiske data og herunder bl.a. udvikling i belægning. mv.

Tilsvarende kan en sag rejses af styregruppen i tilfælde af at en leverandør anmoder om lukning af et tilbud, som styregruppen gerne ser genovervejet/bevaret

Styregruppen igangsætter en vurdering af det pågældende tilbud:

- Er der tale om et tilbud, der fremadrettet hensigtsmæssigt skal være til rådighed for at kunne tilgodese behov for behandling/tilbud til regionens borgere?
- Er der tilsvarende tilbud /den samlede kapacitet af den pågældende tilbudstype?
- Hvad er baggrunden for faldet i efterspørgslen (hvilke tilbud får borgerne som alternativ?)

Det er en forudsætning at leverandørerne har selv ageret økonomisk ansvarligt og forsøgt for at løse tilbuddets økonomiske udfordringer: lukning af pladser, besparelser, organisatoriske ændringer der kan nedbringe omkostninger, f.eks. samdrift med andre tilbud, fællesledelse mm.

Vurderingen foretages af en taskforce nedsat af styregruppen og med repræsentanter fra kommuner og region med økonomisk og faglig baggrund.

Taskforcen indstiller til Styregruppen om der er grundlag for en særlig opmærksomhed og opstiller mulige forslag til, hvordan den særlige opmærksomhed udmøntes.

2. Beslutningsforløb for den indstillende kommune /region, styregruppe og KKR

Vurderingen af tilbuddet fremsendes til leverandøren (indstillende kommune eller regionen). Såfremt den indstillende kommune eller regionen fortsat ønsker en særlig opmærksomhed til det pågældende tilbud, fremsendes en anmodning til Styregruppen sammen kommunens/regionens egne bemærkninger.

Styregruppen behandler herefter indstillingen forud for behandling i KKR. Taskforcens vurdering skal foreligge til efterfølgende styregruppemøde ift. til det møde hvor en anmodning er rejst. Dette med henblik på at sikre en relativ hurtig stillingtagen af hensyn til den konkrete leverandør og den samlede økonomi.

15. Borgerens egenbetaling

Reglerne for borgernes egenbetaling på botilbud (servicelovens §§ 107-110) er komplicerede og har flere steder været misforståede. KL har på den baggrund i flere år forsøgt at rejse problemstillingen hos det nuværende Social- og Indenrigsministerium.

I 2015 har forskellige fortolkninger af reglerne givet anledning til udfordringer med socialtilsynets godkendelser af ovenstående typer botilbud til voksne. På den baggrund har kommunerne i region Syddanmark, region Midtjylland og region Hovedstaden i breve til ministeriet rejst problemstillingen og ytret ønske om ændrede regler.

Ministeriet har i sine svar på ovennævnte henvendelser tilkendegivet, at ministeriet anerkender, at reglerne ikke er helt enkle, og derfor er villig til at indgå i drøftelser med KL om eventuelle ændringer heraf.

KL har på baggrund af ovenstående på embedsmandsniveau indledt en dialog med ministeriet om ønsker til ændringer og hvilke hensyn, der bør lægges til grund herfor. Til brug for denne dialog med ministeriet har KL indhentet input fra de administrative niveauer under alle fem KKR.

Dialogen med ministeriet pågår fortsat. Arbejdet er dog af forskellige årsager i ministeriets regi blevet forsinket. KL forventer, at der kommer en ændring af bekendtgørelsen til efteråret 2017 på §§ 109 og 110, sådan som det også fremgår af aftalen om revision af serviceloven. Her fremgår det, "at der fastsættes en national sats for egenbetaling for ophold på kvindekrisecenter (§ 109) og en national sats for ophold på forsorgshjem (§ 110). Derudover etableres hjemmel til, at opkrævningen kan foretages forud". Det er stadig planen, at den kommende ændring skal træde i kraft den 1. januar 2018. KL oplyser, at i forhold til §§ 107 og 108, er der stadig intet nyt.

Indtil eventuelt nye regler træder i kraft skal KL opfordre kommunerne til at efterleve de eksisterende regler, dvs. at fastsættelsen af egenbetalingen sker af myndighedskommunen. Opkrævningen skal i udgangspunktet også foretages af myndighedskommunen. Opkrævningen kan dog delegeres til tilbuddet. Dette betyder samtidig, at egenbetalingen ikke må indregnes i takstgrundlaget.

16. Tællemetode ved aflastningstilbud til børn, unge og voksne

Tællemetoden for aflastningsdøgn ved ophold på aflastningstilbud efter lov om socialservice paragraf 66, nr. 6 og paragraf 107, tælles som "hoteldøgn" fra kl. 12:00 til 12:00 næste dag.

Bilag

Bilag 1: Model for takstberegning

Bilag 2a: Eksempel på normal takstberegning

Bilag 2b: Eksempel på beregning af § 85

Bilag 3: Eksempel på beregning ved etablering af tilbud

Bilag 4: Eksempel på beregning ved nedlæggelse af tilbud

Bilag 5: Notat fra Velfærdsministeriet omkring overførsel af over-/underskud